

2. Mikroekonomie evropské integrace

S a D diagramy

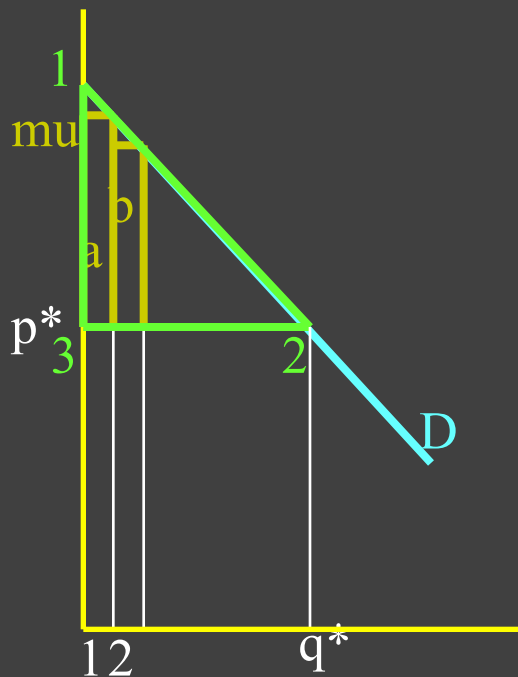
D křivka, MU

- zákazník poptává takové Q , kdy $p = MU$

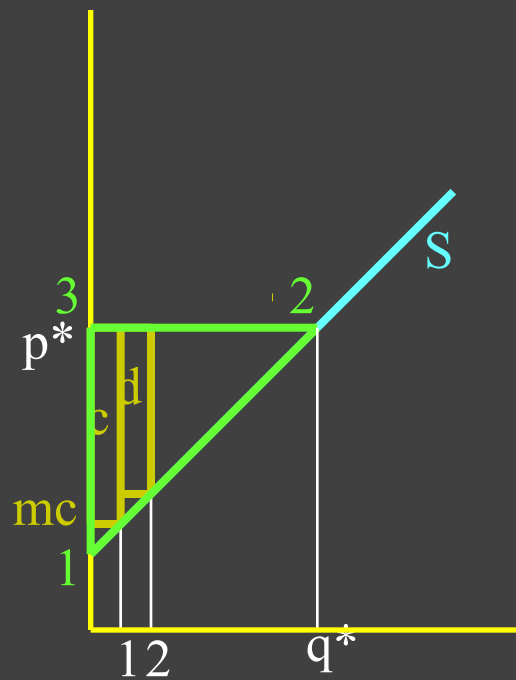
S křivka, MC

- firma nabízí takové Q , kdy $p = MC$

Analýza bohatství

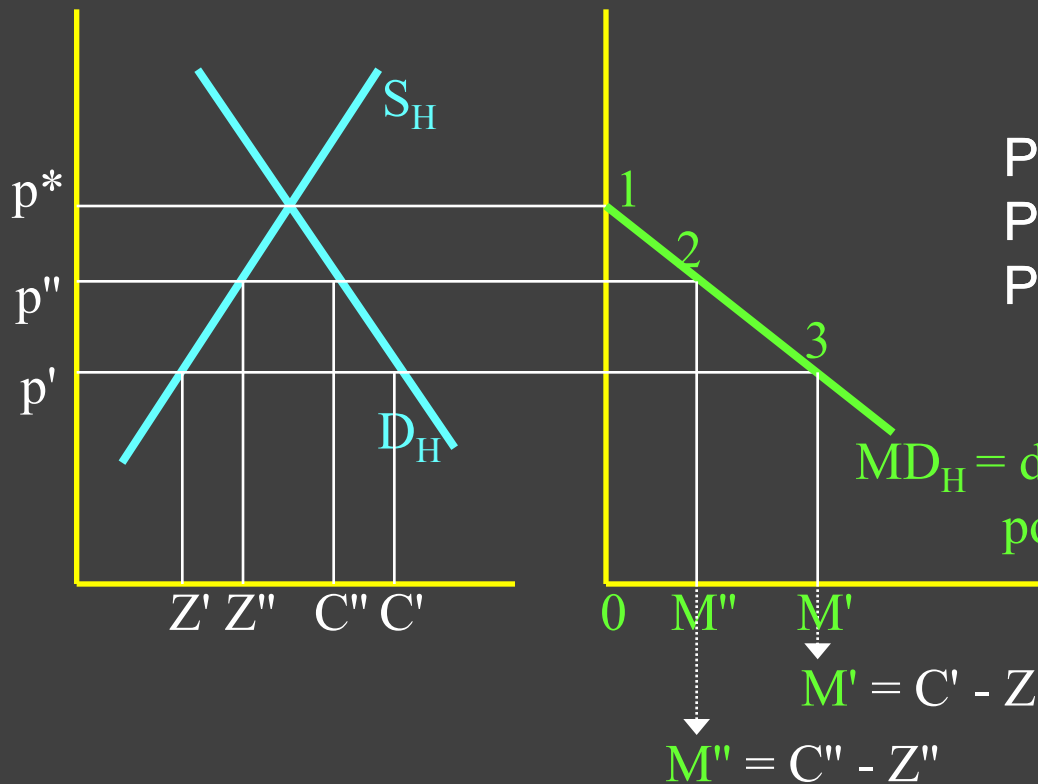

1,2,3 – přebytek spotřebitele
($mu > p^*$)

1,2,3 – přebytek výrobce
($mc < p^*$)

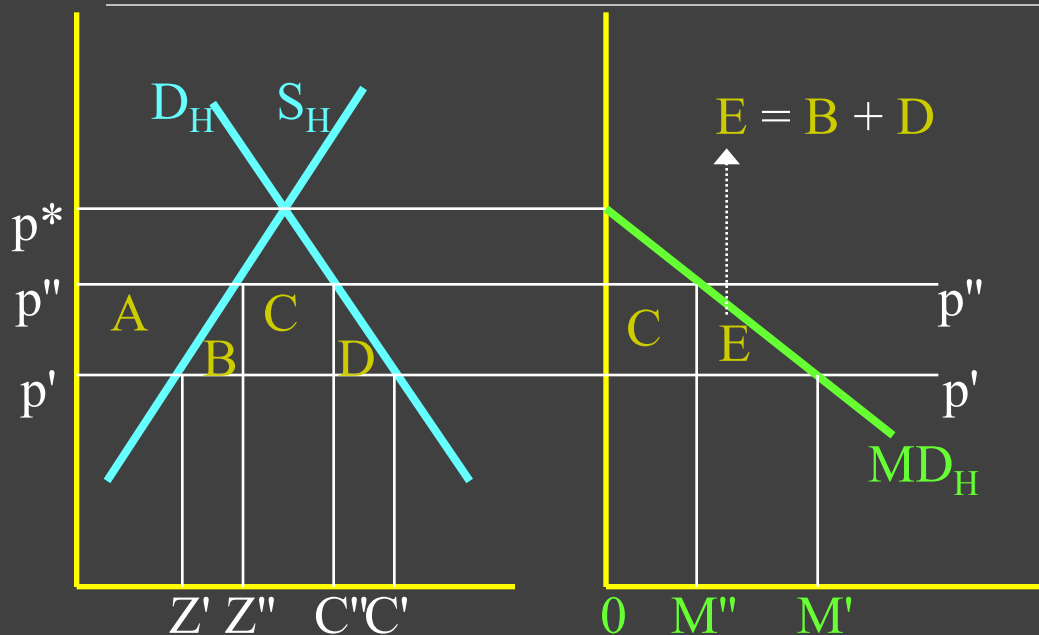
Poptávková importní křivka MD_H

- P^* $S_H = D_H, M = 0$ (na $MD_H, 1$)
- P' $S_H < D_H, M = M'$ (na $MD_H, 3$)
- P'' $S_H < D_H, M = M''$ (na $MD_H, 2$)

$MD_H =$ domácí poptávka po importu

Analýza bohatství

p' na p''

řebytku spotřebitele doma o $A+B+C+D$,

řebytku výrobce doma o A ,

celkového bohatství domácích subjektů o $B+C+D$

MD_H křivka

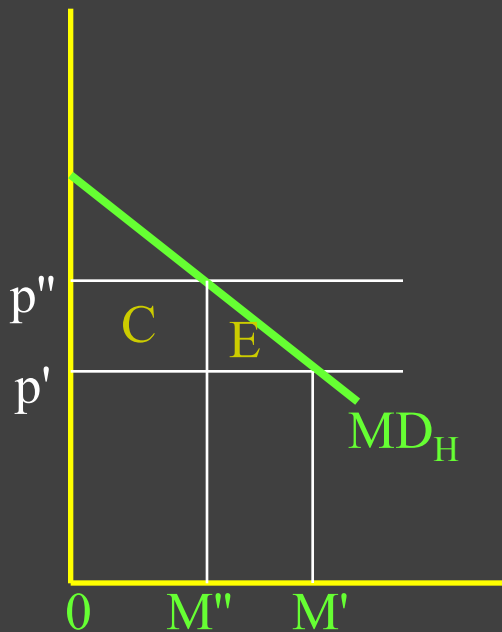
křivka mezní užitečnosti z importovaného zboží

- rozdíl mezi D_H a S_H
- $S_H = MC_H$, $D_H = MU_H$
- $MU_H - MU_C =$ čistý mezní zisk

M = nižší domácí výroba = nižší náklady

M = vyšší domácí spotřeba = vyšší užitek

Trade volume and border price effect

■ p' na p'' ■

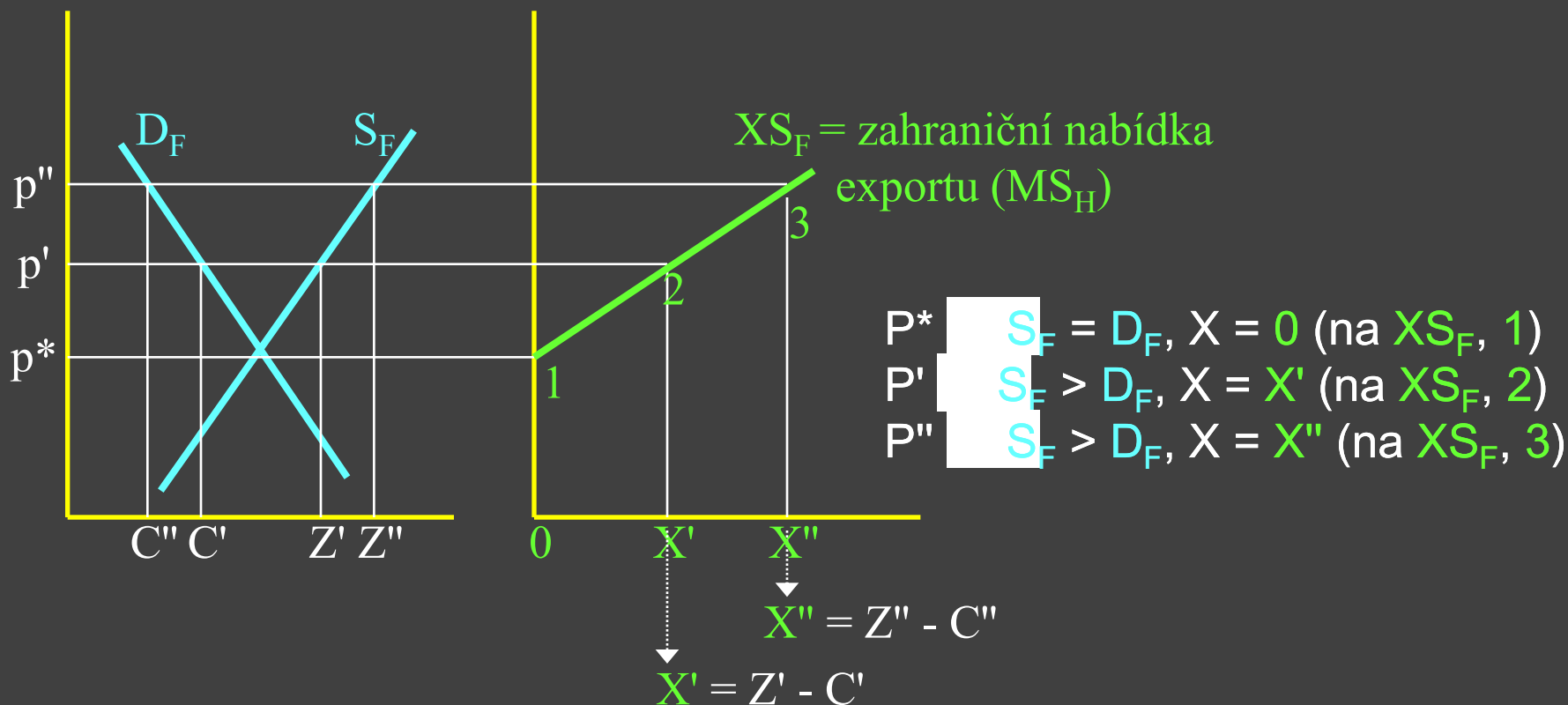
border price efekt

- ztráta přebytku **C**
- ztráta vyvolána vyššími import cenami
- $M'' * (p'' - p')$

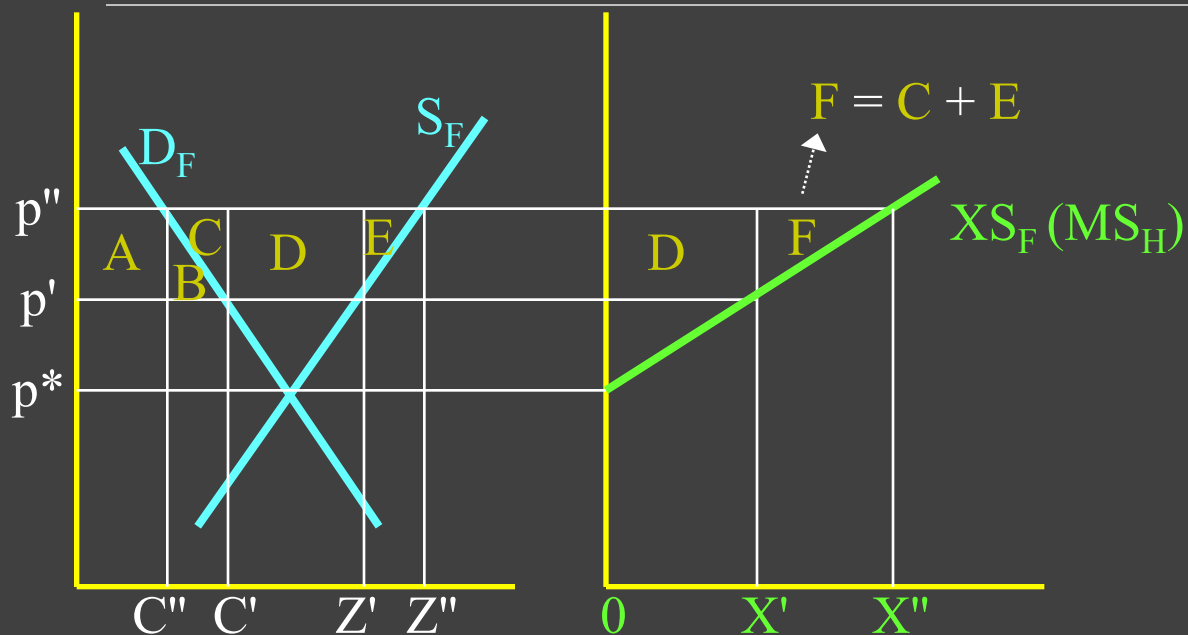
import volume efekt

- ztráta přebytku **E**
- ztráta vyvolána poklesem import množství
- $[(M' - M'') * (p'' - p')]/2$

Nabídková importní křivka MS_H

Analýza bohatství

p' na p''

řebytku spotřebitele v export zemi o $A+B$,

řebytku výrobce v export zemi o $A+B+C+D+E$,

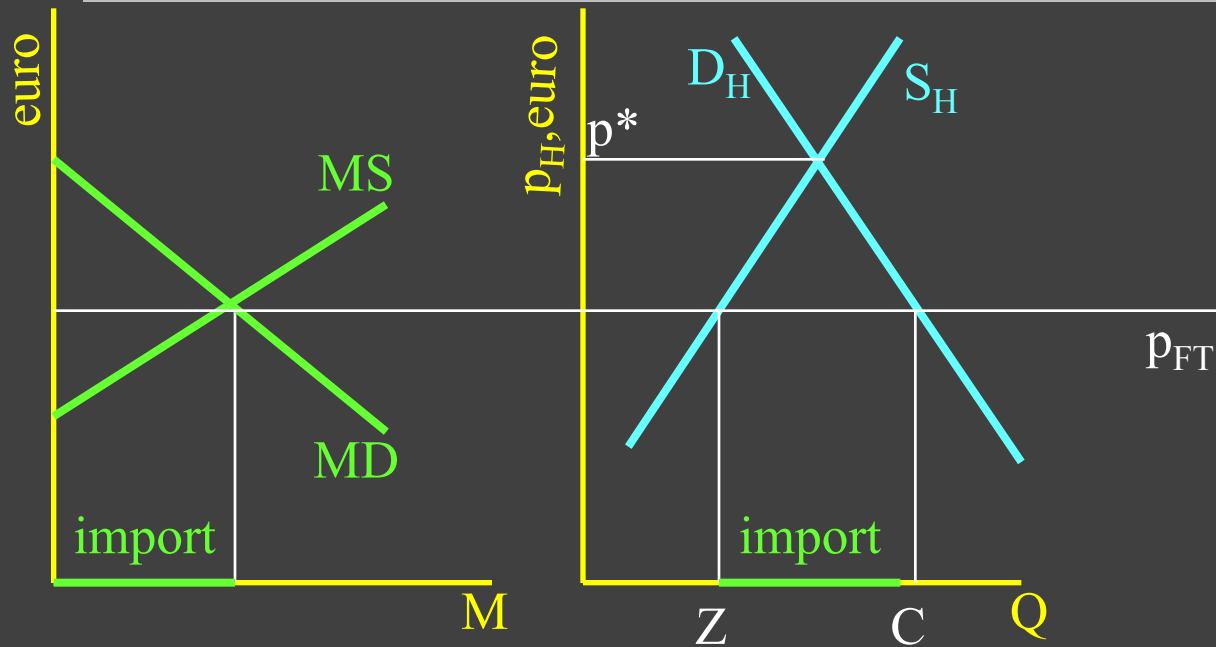
celkového bohatství zahraničních subjektů o $C+D+E$

MS_H křivka

křivka mezního zisku plynoucího z exportu

identická s XS_F - zahraniční nabídka exportu

MD-MS diagram

p_{FT} = cena volného obchodu ($MD=MS$)

p^* = cena při restrikci obchodu ($D_H=S_H$)

MFN (most favoured nation) analýza

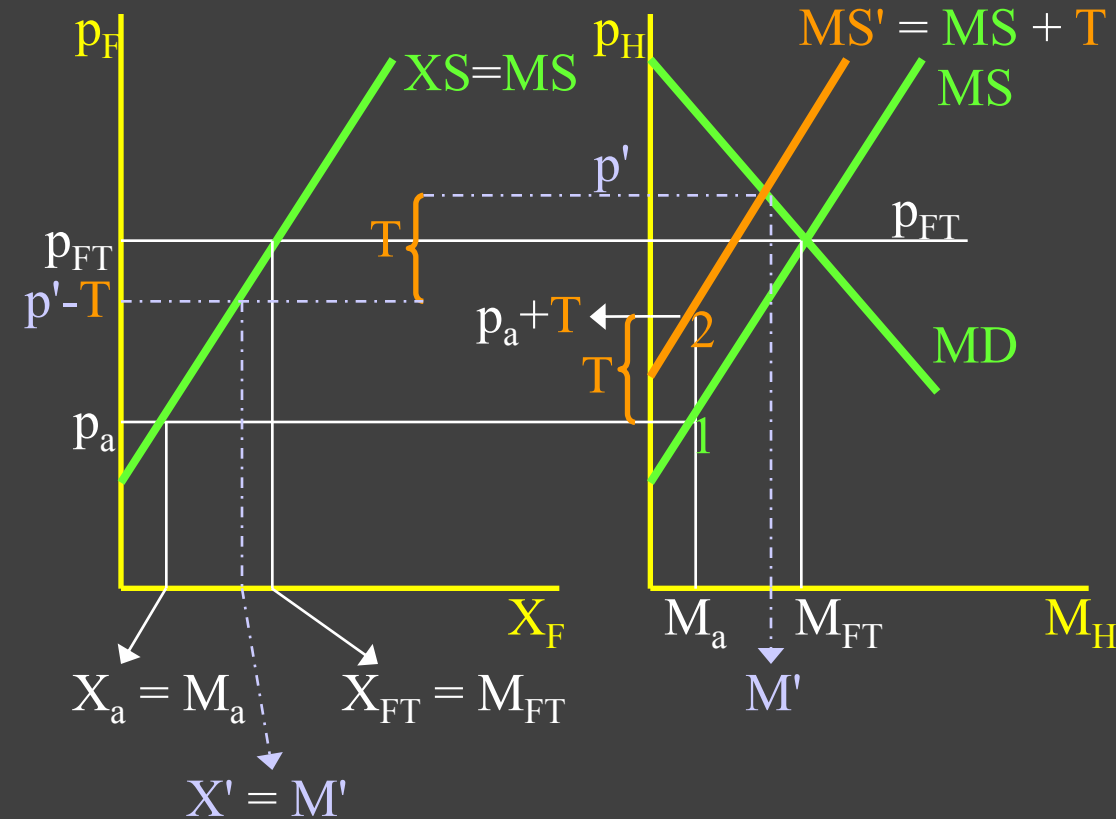
nediskriminační liberalizace obchodu

- překážky obchodu odstraňovány pro všechny stejně

nediskriminační protekcionismus

- překážky obchodu uvalovány na všechny stejně

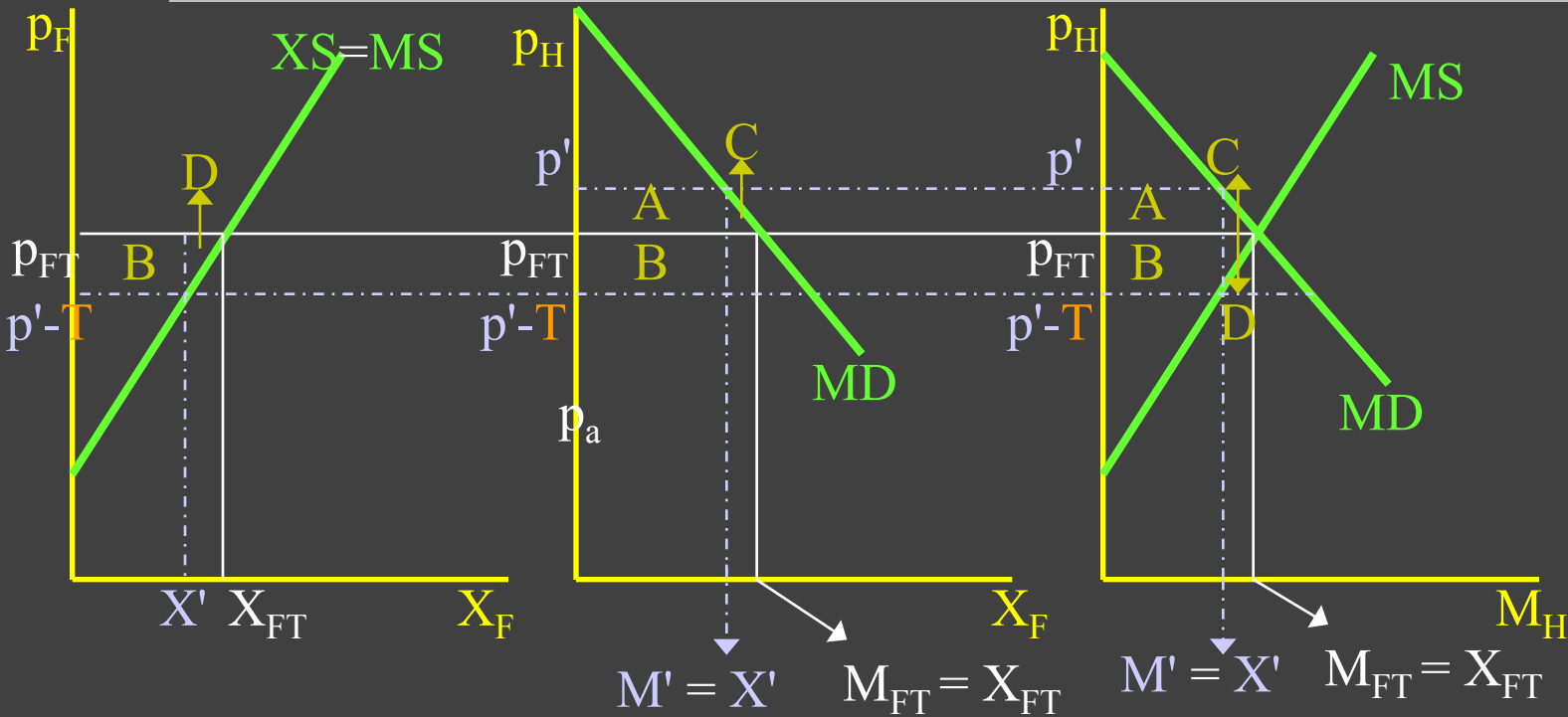
Cenové a množstevní efekty z cel

Výsledné efekty

- p_H z p_{FT} na p'
- p_F z p_{FT} na $(p' - T)$
- M_H z M_{FT} na M'
- ztráta domácí výroby
- snížení domácí spotřeby

Analýza bohatství při zavedení cel

Zahraníčí
-B-D

Doma
soukromá sféra -A-C
stát +A+B
celkem B-C (+,-)

Globálně
zahraníčí -B-D
doma B-C
celkem -D-C (-)

MFN cla

dochází k redistribuci bohatství

celkový efekt na domácí ekonomiku nejistý

- závisí na sklonu MD, MS
- závisí na velikosti T

celkový globální efekt vždy negativní

Typy protekcionismu

DCR (domestically captured rent) bariéry

- renta pro domácí ekonomiku
- cla, kvóty vlastní-li licenci domácí importní firma

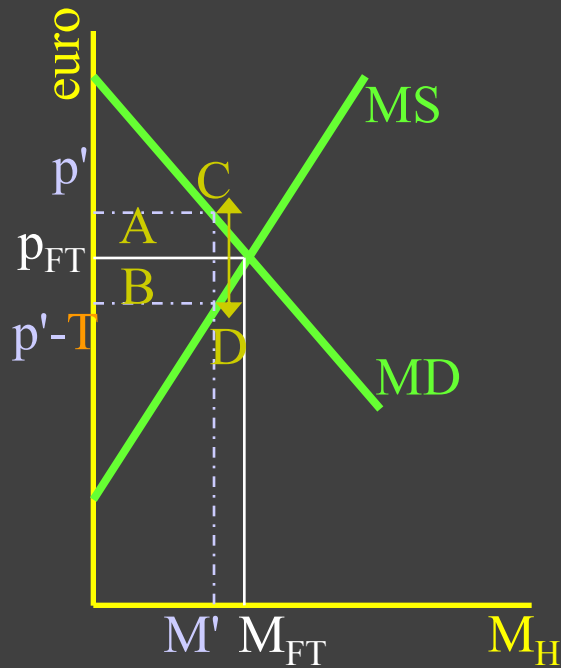
FCR (foreign captured rent) bariéry

- renta pro zahraniční ekonomiku
- kvóty vlastní-li licenci zahraniční exportní firma

frikční bariéry

- nevytváří rentu
- certifikace, zdravotní limity, byrokratické překážky

DCR bariéry

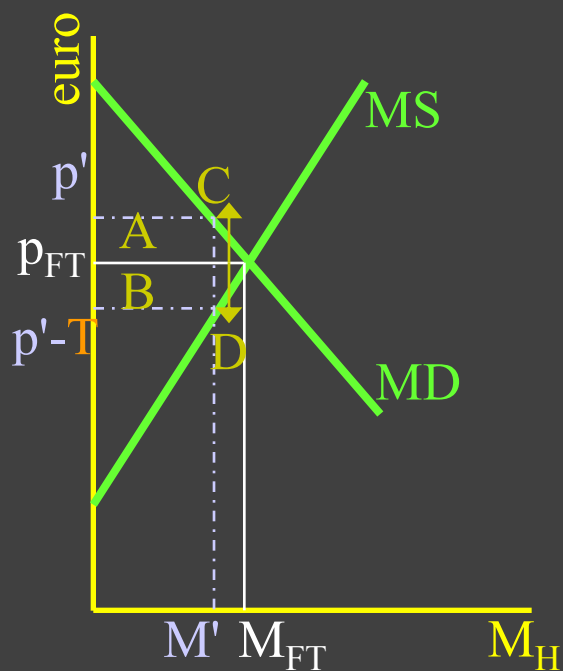
cla

- rentu **A+B** obdrží vláda

kvóta

- rentu **A+B** obdrží vlastník licence (domácí importér)

FCR bariéry

kvóta

- rentu **A+B** obdrží vlastník licence (zahraniční exportér)

Preferenční diskriminace

PTA (Preferential Trade Arrangement)

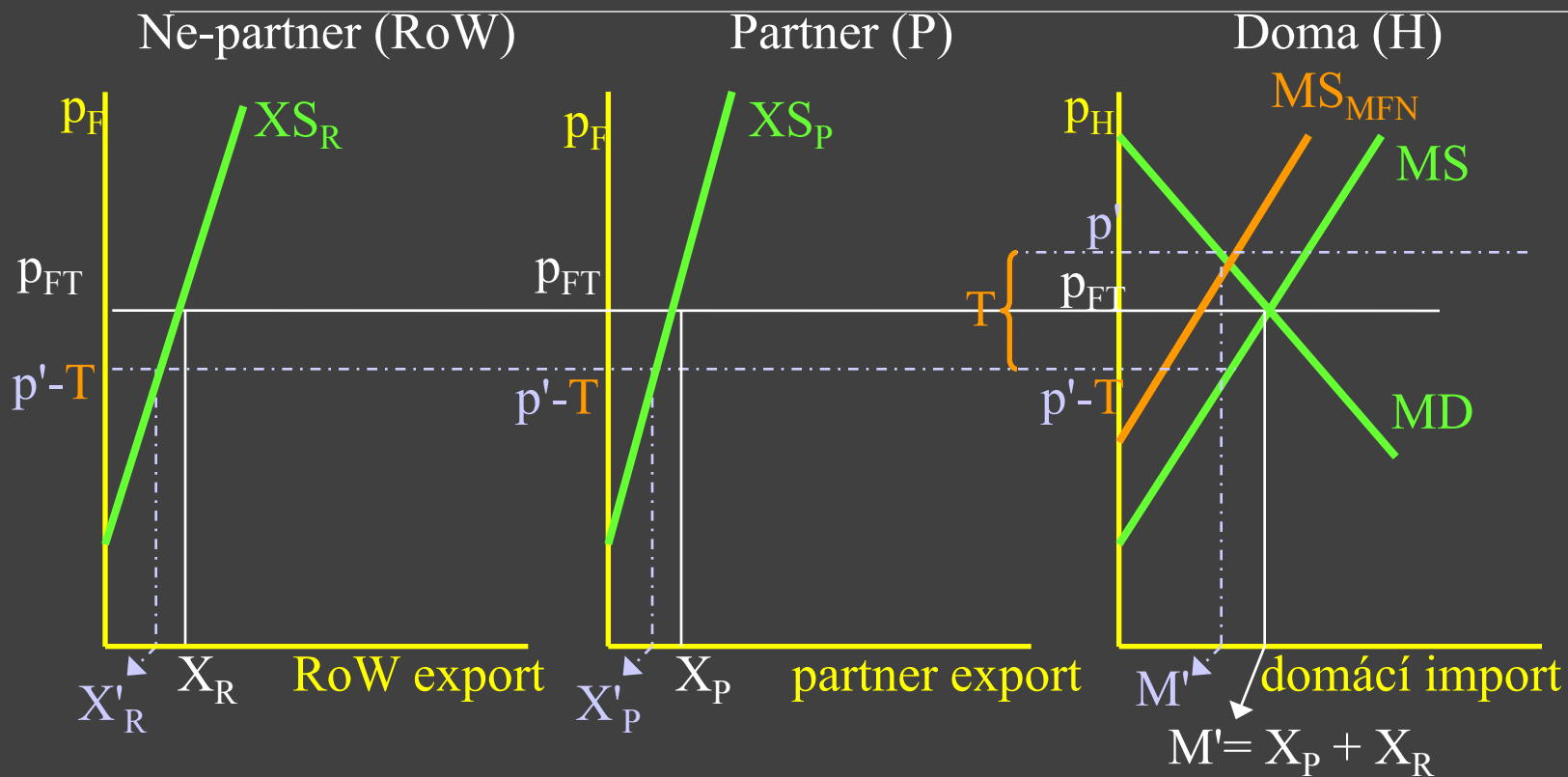
diskriminační liberalizace obchodu

- překážky obchodu odstraňovány pouze určitým zemím

diskriminační protekcionismus

- překážky obchodu uvalovány s výjimkou určitých zemí

PTA diagram, MFN cla

volný obchod: p_{FT} , X_R , X_P , M

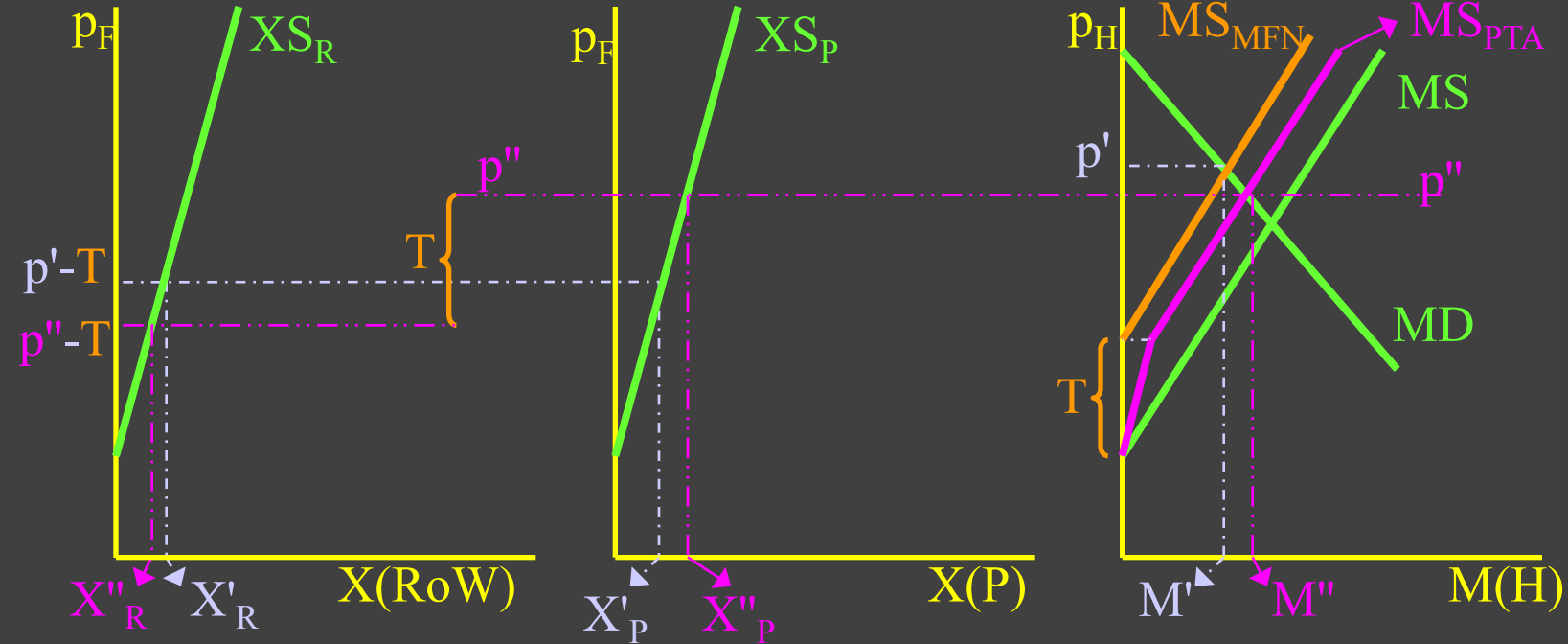
MFN cla: p' (H), $p' - T$ (RoW, P), X'_R , X'_P , M'

PTA diagram, z MFN na PTA cla

Ne-partner (RoW)

Partner (P)

Doma (H)

z $p'-T$ na $p''-T$
z X'_R na X''_R

z $p'-T$ na p''
z X'_P na X''_P

z p' na p''
z M' na M''

Efekty tvorby obchodu a přesunu obchodu

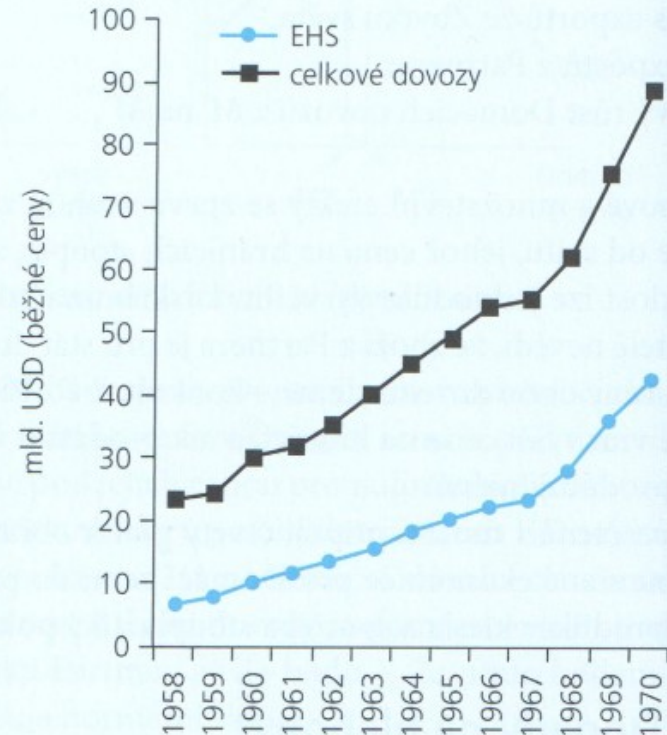
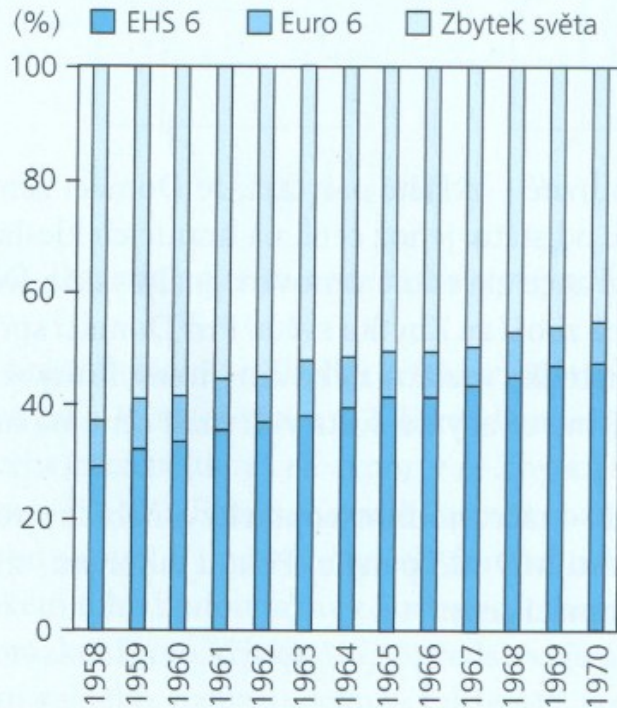
Tvorba obchodu (trade creation)

- růst importu z M' na M''
- množství nakupovaného za nižší MC (P) oproti vyšším MC (H) zohatství

Přesun obchodu (trade diversion / supply switching)

- pokles exportu u RoW z X'_R na X''_R ((P) na úkor (RoW))
- množství nakupovaného za vyšší MC (P) oproti nižším MC (RoW) zohatství

Trade creation + trade diversion v ES

Obr. 5.3 Přesun nabídky a budování společného trhu, 1958–1970

Poznámka: Levý graf ukazuje podíl EHS 6 dovozů ze tří regionů. Euro 6 jsou země, které se k EU připojily do poloviny 80. let – Velká Británie, Irsko, Dánsko, Španělsko, Portugalsko a Řecko.

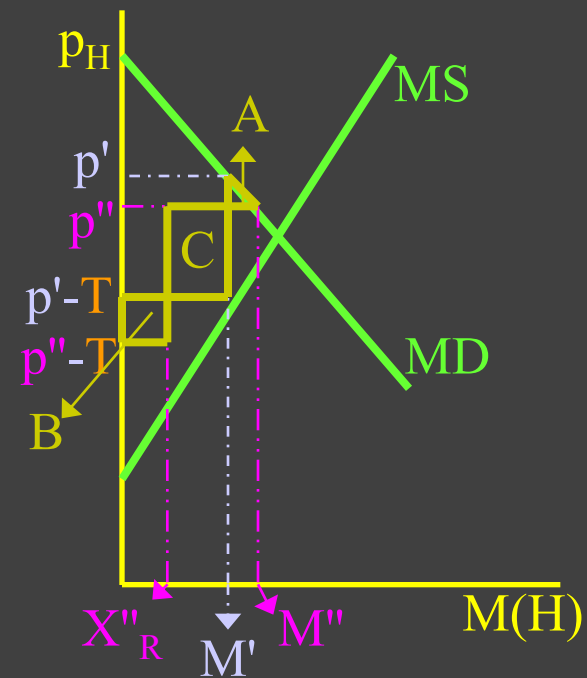
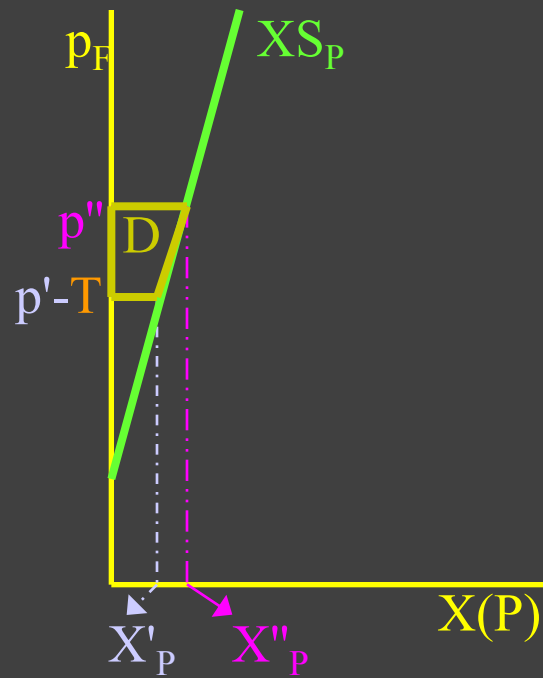
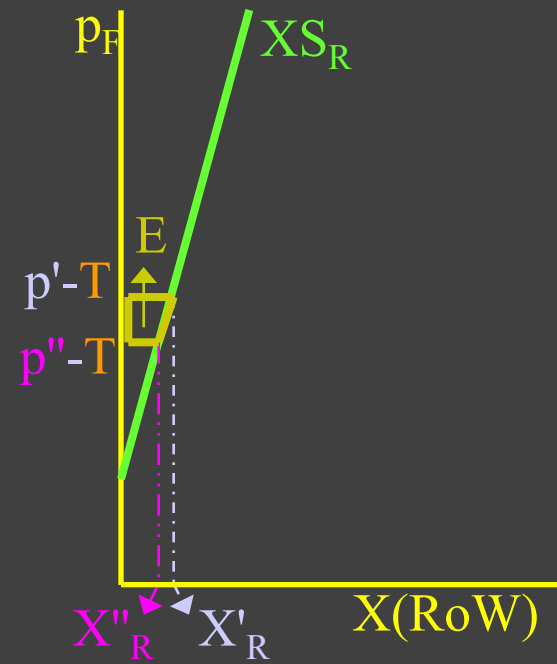
Zdroj: www.europa.eu, © Evropská unie, 1995–2013

Analýza bohatství - PTA

Ne-partner (RoW)

Partner (P)

Doma (H)

(-) price efekt } E
 (-) volume efekt } E

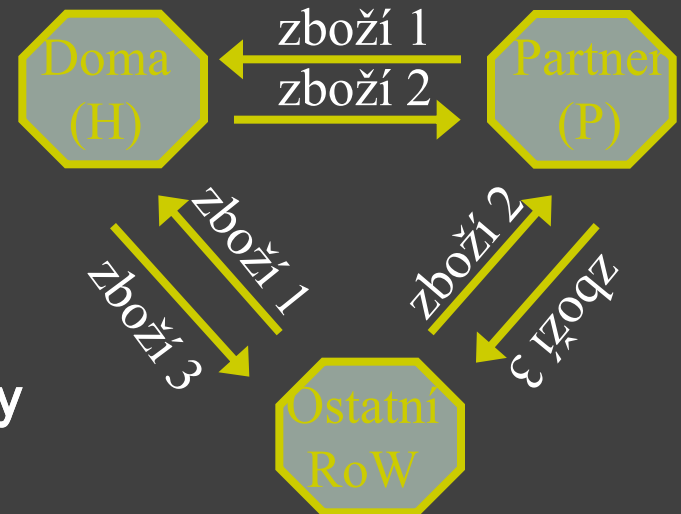
(+) price efekt } D
 (+) volume efekt } D

(+) volume efekt - A
 (-) price efekt - C
 (+) price efekt - B

 $A+B-C$

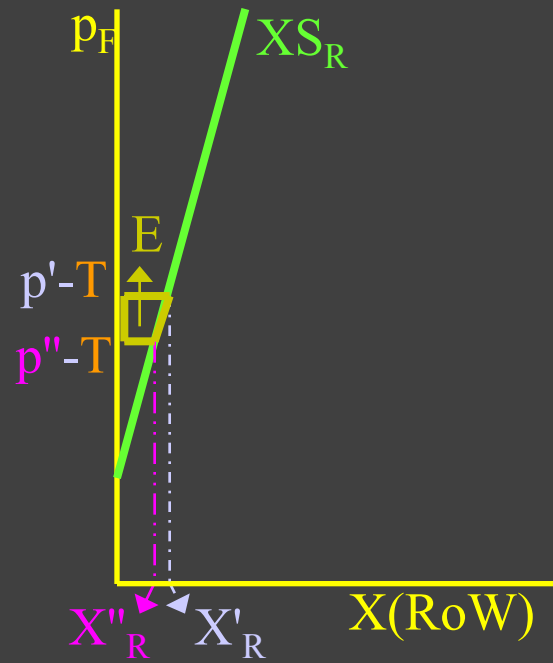
Analýza celní unie (CU)

- FTA uvnitř zóny
- společný vnější celní sazebník
- předpoklady analýzy
 - země H, P tvoří CU
 - země RoW stojí vně
 - původně H, P, RoW MFN cla na všechny importy

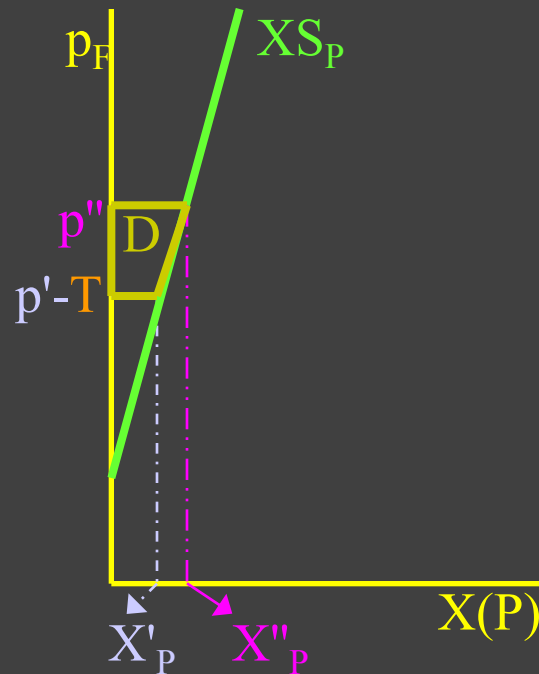
Analýza bohatství - CU

zboží 1&2 pro RoW

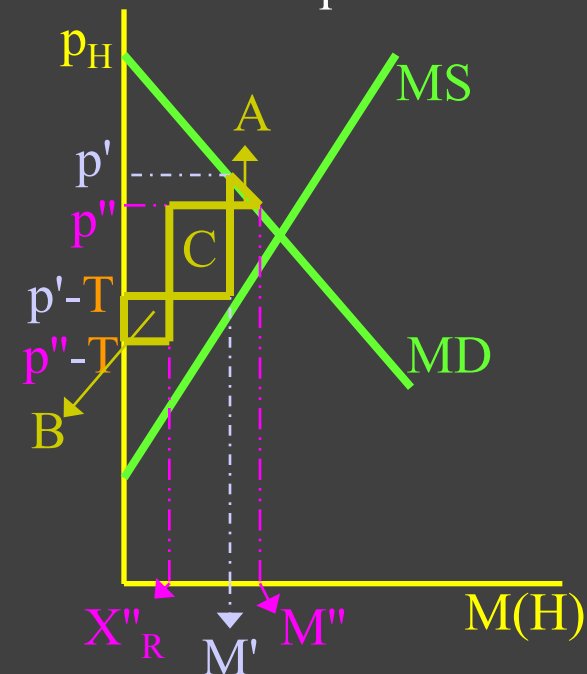
import trh: beze změn
export trh: $-E(P)-E(H)$

zboží 2 pro H
zboží 1 pro P

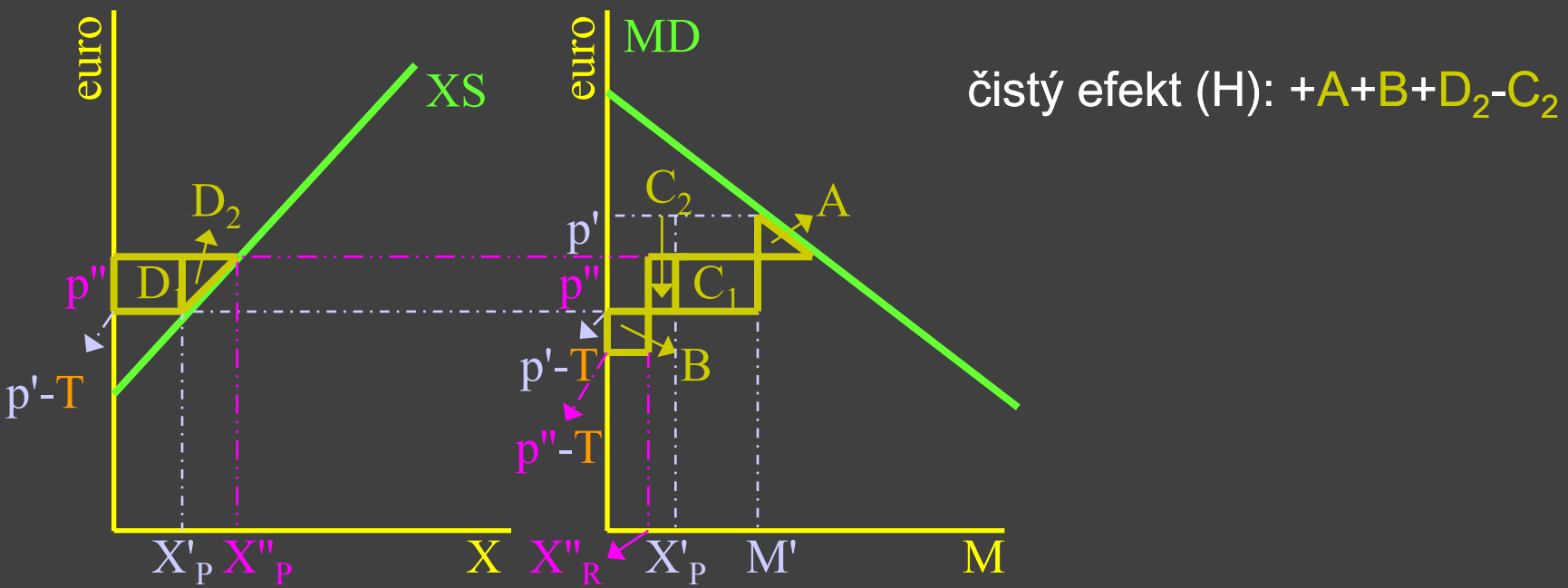
import trh: $+A+B-C$
export trh: $+D$

zboží 1 pro H
zboží 2 pro P

import trh: $+A+B-C$
export trh: $+D$

Analýza bohatství - CU

ztráta C_1 (zb.1) = zisk D_1 (zb.2)

Efekty CU

CU je pro H zemi přínosnější než jednostranné snížení cel pro partnera

- $+A+B-C$ (jednostranné snížení cel)
- $+A+B+D_2-C_2$ (CU)

CU je pro RoW zemi horší než jednostranné snížení cel H země pro P zemi

- $-E$ (jednostranného snížení cel)
- $-E-E$ (CU)

Sekundární efekty CU

RoW bylo donuceno k

M zůstalo beze změn

⇒ Krátké období: obchodní deficit

je pravděpodobná depreciační měny

 X

 M

⇒ dlouhé období: bilance obchodu se vyrovná

Frikční liberalizace

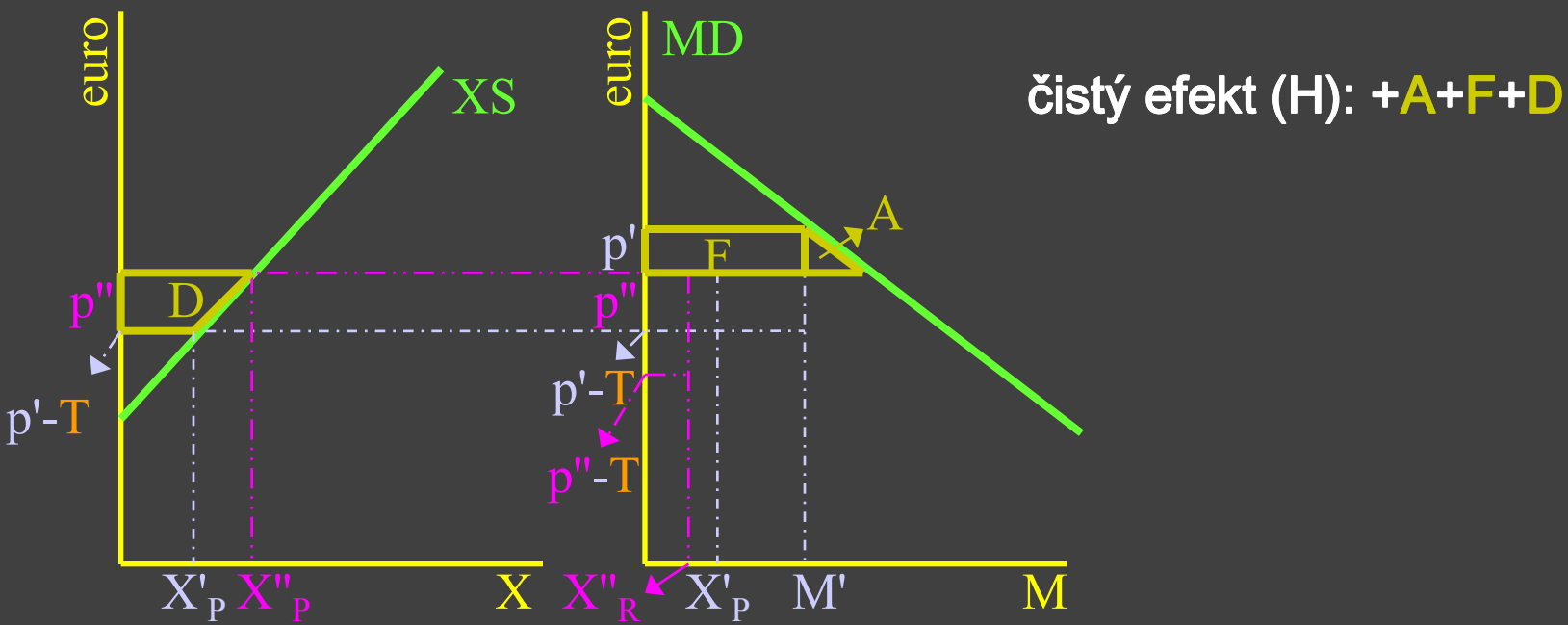
cenový efekt a efekt objemu (price + volume effect)

- analogické preferenční liberalizaci
- celkově oba efekty vždy pozitivní

efekty bohatství

- analogické preferenční liberalizaci
- navíc není přítomna ztráta celního výnosu

Analýza bohatství – frikční liberalizace

CU x FTA

1957 se země v Římské smlouvě zavázaly k vytvoření CU (v rámci EEC)

1960 se jiné země zavázaly k vytvoření FTA (v rámci EFTA)

Přesun obchodu

cla mezi zeměmi navzájem odstraněna

cla vůči třetím zemím různá

⇒ celní spekulace (dovážet přes zemi s nejnižšími cly) = trade deflection

způsoby eliminace celních spekulací

⇒ vytvoření CU

⇒ rules of origin

Pravidla původu (Rules of origin)

pravidla bezcelního obchodu v rámci FTA

bez cla se obchodují výrobky vyrobeny na území FTA

- problémem je určení místa výroby (např. počítač ve Švýcarsku sestaven z asijských komponent)

zboží je klasifikováno a podle ní se pak obchoduje s nebo bez cel

- problémem je obcházení klasifikací (např. monitory podléhají clům, v sestavě jsou již kancelářskou technikou a exportují se bezcelně)

Problémy pravidel původu

dodatečný náklad

- zboží se upravuje (přebaly, sestavy), aby bylo v bezcelní kategorii
- někdy náklady tak vysoké, že firmy raději platí cla i u domovských výrobků

skrytý protekcionismus

- v podmínkách často zohledňování největší hráči a to tak, aby v kategorii bezcelní byli jediní

Problémy CU

nutný určitý stupeň politické integrace

problém vytvoření společného celního sazebníku

- velká zemědělská cla (Francie – ochrana zemědělců, UK – vysoké ceny potravin)

většina obchodních uskupení setrvává v režimu FTA

Pravidla WTO

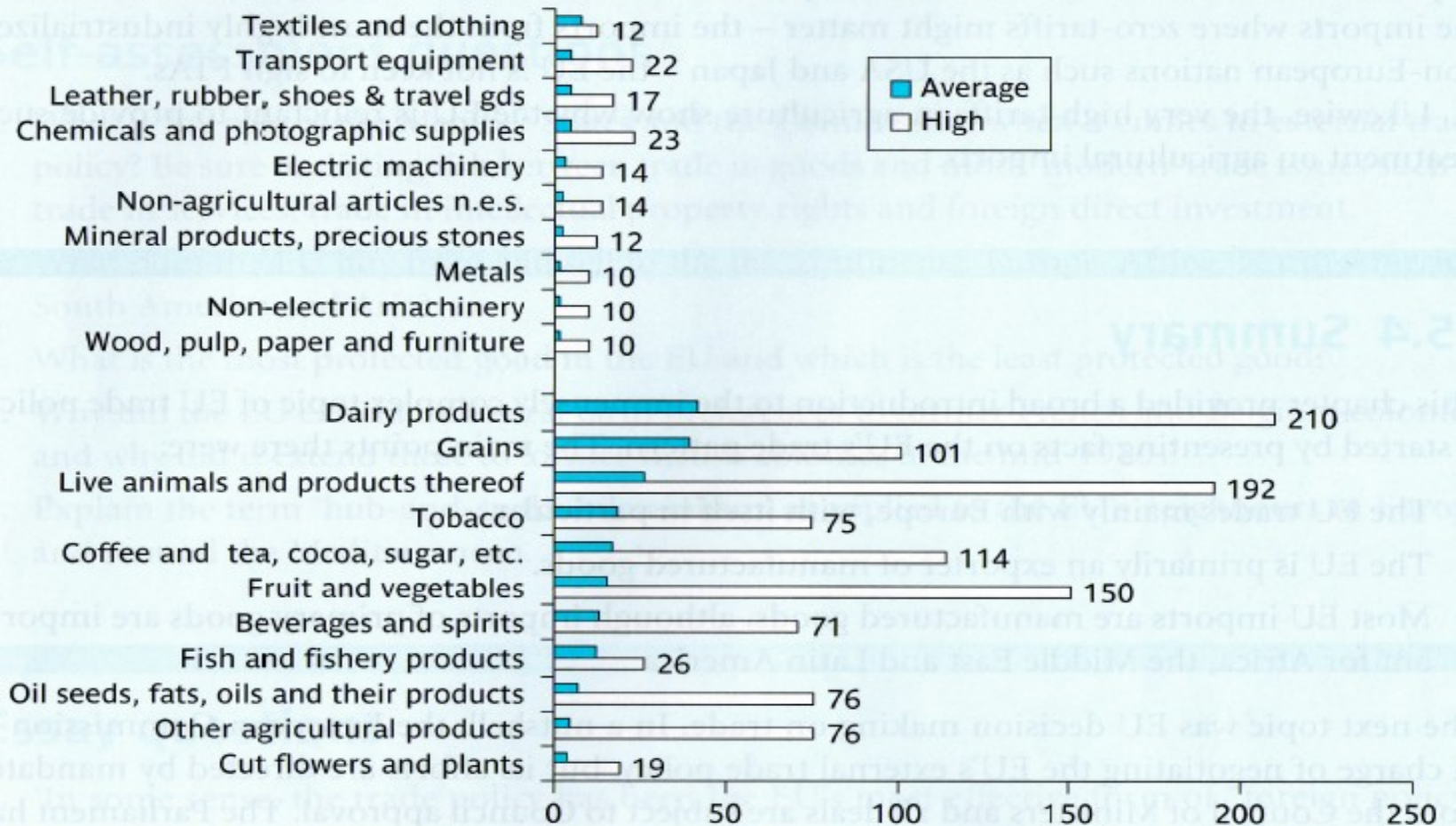
nediskriminace v obchodní politice

- cla uvalována v režimu MFN

výjimky pro FTA a CU

- cla musí být mezi členskými zeměmi odstraněna aspoň u 80% obchodu
- odstranění cel musí být do 10ti let
- cla společného sazebníku nesmí být obecně větší než před jeho zavedením

Clav EU

Cla v EU

EU MFN applied tariffs, 2013		
	Simple average	Tariff range
	%	%
WTO agricultural products	14.8	0-197
Animal products	20.4	0-192.1
Dairy products	31.7	1.5-164.8
Fruit, vegetables and plants	13.3	0-197
Coffee, tea, cocoa and preparations	11.6	0-18.7
Cereals and preparations	18.1	0-94
Oilseeds, fats, oils and their products	7.5	0-154.1
Sugars and confectionary	25.4	0-135.3
Beverages, spirits and tobacco	14.2	0-196.3
Cotton	0	0
Other agricultural products, n.e.s.	5.6	0-83.5
Source: WTO EU Trade Policy Review 2013		